

PRITARTA
Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos
Direktorius
2018 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. V-IV-711

PATVIRTINTA
Vilkaviškio r. Alvito pagrindinės mokyklos
Direktorius
2018 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. VU-19

VILKAVIŠKIO R. ALVITO PAGRINDINĖS MOKYKLOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Informacija apie švietimo tiekėją

Švietimo tiekėjo pavadinimas – Vilkaviškio r. Alvito pagrindinė mokykla

Trumpasis pavadinimas – Alvito pagrindinė mokykla

Teisinė forma – biudžetinė įstaiga

Mokyklos priklausomybė – Vilkaviškio rajono savivaldybės mokykla

Mokyklos grupė – bendrojo ugdymo mokykla

Mokyklos buveinė – Maldėnų g. 4, Maldėnų k., Šeimenos sen.

Mokykla vykdo formaliojo švietimo programas – pradinio, pagrindinio ugdymo; neformaliojo švietimo – ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programos vykdomos Alvito pagrindinės mokyklos ikimokyklinėse grupėse ir Paežerių skyriuje.

Ikimokyklinių grupių buveinės adresas – Diemedėlio g. 3, Maldėnų k., Šeimenos sen.

Paežerių skyriaus buveinės adresas – Dvaro g. 19, Paežerių k., Šeimenos sen.

2. Vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) poreikiai

Programa orientuota į vaiko poreikių tenkinimą. Vaiko poreikis turėti geras socialines, edukacines vystymosi sąlygas yra vienas pagrindinių ir su vaiko amžiumi nesikeičiančių interesų. Atsižvelgiant į individualius, specialiuosius poreikius, siekiama tenkinti pagrindinius vaiko poreikius: saugumo, aktyvumo, žaidimo, bendravimo, bendradarbiavimo, pažinimo, saviraiškos.

- **Poreikis jaustis saugiai.** Vaikas gali jaustis saugus, pradžioje būdamas suaugusiųjų globoje, palaipsniui ir pats mokosi saugoti save.

- **Poreikis judėti.** Vaikas nuolat juda, bėgioja, sportuoja, laipioja judėjimui, aktyviai veiklai skirtose zonose, mankštos kambaryje, lauko aikštelėse.

- **Poreikis žaisti.** Kiekvienas vaikas turi galimybę žaisti su jam patinkančiais žaislais, pasirinkti žaidimo vietą, draugus. Žaisdamas jis išreiškia savo socialinę patirtį, bendrauja.

- **Poreikis bendrauti.** Vaikas nori būti gerbiamas, kitų pripažintas, kaip turintis savitų gabumų, vertingų savybių, išlikti savitu, skirtingu nuo kitų.

- **Poreikis patenkinti savo smalsumą.** Tenkindamas savo smalsumą, vaikas kaupia žinias, tikslina turimus daiktų vaizdinius, veikia aplinkoje su įvairiais daiktais, kartu plečia savo žodyną. Vaikas nori viską paliesti, pajauti todėl, kad jo saviti mokymosi metodai.

- **Poreikis būti savarankiškam.** Vaikas nori pats savarankiškai valgyti, rengtis, pasirinkti veiklą, priemones, žaislus.

- **Poreikis produktyviai ir kūrybingai veiklai.** Šiuolaikinėje žinių ir technologijų visuomenėje augantis vaikas domisi, nori žaisti kompiuterinius ir kt. žaidimus. Vaikas beveik visada nori ką nors veikti: piešti, lipdyti, konstruoti. Tam, kad vaikas nuolat galėtų įgyvendinti savo sumanymus, jam sudaromos palankios sąlygos tai atlikti, sukuriant lanksčią ir mobilią ugdymosi aplinką.

Tėvų lūkesčiai susiję su vaiko ugdymu: jiems labai svarbu, kad būtų sudarytos geros sąlygos visapusiško ugdymo(si) sąlygos, kad būtų tenkinami specialieji ir išskirtinių gebėjimų turinčių vaikų poreikiai, teikiama specialistų pagalba. Tėvų lūkesčiai: tinkama vaikų priežiūra ir maitinimas, vaiko saugumo ir sveikatos užtikrinimas, vaiko mokėjimas bendrauti su bendraamžiais ir su suaugusiais, savarankiškumas, pasirengimo mokyklai svarba ir pan.

Šiuo metu ikimokyklinėse grupėse ugdomoji veikla vyksta 3 grupėse: ankstyvojo amžiaus vaikams (1-3 metų) grupė „Žirniukai“, ikimokyklinio ugdymo amžiaus vaikams (3-5 m.) grupė „Žvirbliukai“ ir jungtinė priešmokyklinio amžiaus vaikams (5-6 m.) grupė „Abėčiukai“. 2017–2018 mokslo metų pradžioje vaikų skaičius grupėse – 54.

Paežerių skyriaus ikimokyklinėse grupėse ugdomoji veikla vyksta 3 grupėse: ankstyvojo amžiaus vaikams (1-3 metų) grupė „Boružėlės“, ikimokyklinio ugdymo amžiaus vaikams (3-5 m.) grupė „Drugeliai“ ir jungtinė priešmokyklinio amžiaus vaikams (5-6 m.) grupė „Meškučiai“. 2017–2018 mokslo metų pradžioje vaikų skaičius grupėse – 48.

Puoselėjamos visos vaikų galios, lemiančios asmenybės vystymąsi ir integracijos į visuomenę sėkmę, tikslingai ugdomos vaikų vertybinės nuostatos, tenkinami svarbiausieji jų poreikiai: pažinimo, bendravimo, asmeninio vertingumo, saviraiškos, judėjimo, fizinio ir psichinio saugumo. Siekiant patenkinti įstaigą lankančių vaikų poreikius, taikomas visapusiškas vaikų ugdymas, atsižvelgiant į vaikų amžių, raidos ypatumus, specialiuosius poreikius. Įstaigą lankantiems vaikams teikiama logopedo pagalba.

Ugdymas ikimokyklinėse grupėse organizuojamas atsižvelgiant į *Jungtinių tautų vaiko teisių konvencijos, ratifikuotos 1995 m. liepos 3 d. Lietuvos respublikos įstatymu Nr. I-983, nuostatas*. Organizuojant ikimokyklinį ugdymą, stengiamasi suteikti šeimai, kaip pagrindinei visuomenės ląstelei, pagalbą auginant vaiką. Be to, siekiame sudaryti sąlygas vaikui, sugebančiam suformuluoti savo pažiūras, laisvai reikšti savo nuomonę visais jį liečiančiais klausimais. Vaiko pažiūroms taip pat skiriame ypatingą dėmesį. Kaip teigiama šio dokumento 16 straipsnyje „Nė vienas vaikas neturi patirti savavališko ar neteisėto kišimosi į jo <...> asmeninį gyvenimą“, įstaigoje akcentuojame konfidencialumo svarbą bendraujant su vaiku ir jo artimaisiais.

3. Pedagogai ir pagalbos specialistai

Ikimokyklinio ugdymo grupėse dirba 8 pedagogai: direktoriaus pavaduotoja ugdymui, 4 auklėtojos, priešmokyklinio ugdymo pedagogė, meninio ugdymo pedagogė ir logopedė. Visi pedagogai turi pedagoginį išsilavinimą. Direktoriaus pavaduotoja ugdymui turi antrą vadybinę kvalifikacinę kategoriją, 2 auklėtojos turi auklėtojos kvalifikacinę kategoriją, 3 pedagogės turi vyresniosios auklėtojos kvalifikacinę kategoriją, muzikinio ugdymo pedagogė – mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją.

Paežerių skyriaus ikimokyklinio ugdymo grupėse dirba 8 pedagogai: direktoriaus pavaduotoja ugdymui, 3 ikimokyklinio ugdymo pedagogės, 2 priešmokyklinio ugdymo pedagogės, meninio ugdymo pedagogė ir logopedė. Dvi pedagogės įgiję vyresniųjų auklėtojų kvalifikacines kategorijas, meninio ugdymo pedagogė įgijusi mokytojo metodininko kvalifikacinę kategoriją.

Įstaigos pedagogės nuolat dalyvauja miesto, rajono, apskrities, respublikos renginiuose, kuriuose kelia savo kvalifikaciją. Bendradarbiaujama su kitomis ikimokyklinio ugdymo įstaigomis, dalijamasi darbo patirtimi organizuojant renginius, vedant veiklas, metodinių priemonių parodas. Dalis pedagogų yra ikimokyklinių įstaigų darbuotojų asociacijos „Sveikatos želmanėliai“ nariai.

4. Įstaigos savitumas

Alvito pagrindinės mokyklos ikimokyklinių grupių ir Paežerių skyriaus kultūrą, jo savitumą nusako visos bendruomenės vertybės, įsitikinimai, bendri siekiai, tradicijos. Pagrindiniai ugdymo uždaviniai – ugdyti doras, savarankiškas, sąmoningas, laisvai mąstančias asmenybes, gebančias kūrybingai veikti. Sukurta saugi, jauki aplinka, leidžianti pasireikšti visiems vaikų gebėjimams. Vaikai ikimokyklinio ugdymo grupėse jaučiasi laukiami, saugūs, reikalingi ir mylimi. Kiekviena grupė – atvira, ten sudaryta estetiška, vaiko kūrybingumą skatinanti aplinka, dirba kompetentingi ir kūrybingi pedagogai, specialistai.

Vilkaviškio r. Alvito pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo grupės ir Paežerių skyrius įsikūrę kaimiškoje vietovėje. Netoli S. Neries, K. Bradūno gimtinės. Skirtingai nei miesto ikimokyklinėse įstaigose, aplinka rami, saugi. Teritorija aptverta reikalavimus atitinkančia tvora, kiemuose įrengtos žaidimų aikštelės. Vaikams sudarytos sąlygos pasivaikščioti, stebėti gamtą įvairiais metų laikais. Siekiant kuo efektyviau ir kokybiškiau ugdyti vaikus, patenkinti jų poreikius, bendradarbiaujama su socialiniais partneriais. Įstaiga atvira visuomenei, bendradarbiauja su kaimo bendruomenėmis, seniūnija, Vilkaviškio rajono Suvalkijos (Sūduvos) kultūros centru-muziejumi, palaiko glaudžius ryšius su kitomis ugdymo įstaigomis.

Prioritetai teikiami etnokultūros, pilietiškumo ugdymui, vaikų sveikatos stiprinimui, socialinės, kultūrinės, gamtinės aplinkos įtakai vaiko ugdymui(si). Rūpinamasi higieninių įgūdžių ugdymu, kreipiamas dėmesys į sezoninę vaikų aprangą, organizuojamos vaikų grūdinimo procedūros patalpose, lauke. Siekiama, kad ikimokyklinukai įgytų teorinių ir praktinių žinių apie sveiką gyvenimo būdą, sumažėtų vaikų sergamumas.

Ikimokyklinio ugdymo grupės kasmet dalyvauja įvairiuose rajoniniuose renginiuose („Vaikystės takeliu“, „Vaikystės kiemas“). Didelis dėmesys skiriamas vaikų gimtojo krašto pažinimui, organizuojamos ekskursijos po rajoną, susipažįstama su ten veikiančiomis įstaigomis.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Planuodama ugdymo turinį, metodus, parinkdama priemones, kurdama ugdymo aplinką, organizuodama ugdymo procesą, numatydama pedagoginės sąveikos būdus, bendradarbiavimo su tėvais (globėjais), vietos bendruomene ir socialiniais partneriais formas, mokykla vadovaujasi šiais principais:

Demokratiškumo principas – vaikas gerbiamas ir pripažįstamas kaip asmenybė, jam suteikiama galimybė ir laisvė rinktis (veiklą, partnerius ir pan.), naudotis šiuolaikinėmis ugdymo(si) galimybėmis įgyjant žinių ir įgūdžių, skatinamas aktyvumas.

Sveikatingumo principas – vaikas ugdomi nuostatą savarankiškai laikytis asmens higienos, aktyvios veiklos, poilsio ir maitinimosi ritmo, pratinasi saugoti savo ir kitų fizinę ir psichinę sveikatą, švarinti aplinką, saugiai jaustis ir elgtis artimiausioje aplinkoje.

Visuminio integralaus ugdymo principas – ugdymo turinys sudarytas atsižvelgiant į vaiko visuminio pasaulio suvokimą ir mąstymo bei veiklos konkretumą. Ugdymo proceso metu siekiama vertybinių nuostatų, jausmų, mąstymo ir veiksmų dermės, vaiko vidinio ir išorinio pasaulio vienovės, visų ugdymo sričių integralumo.

Diferencijavimo (individualizavimo) principas – ugdymo procesas organizuojamas atsižvelgiant į vaikų amžiaus tarpsnio ypatumus, vaiko ar vaikų grupės ugdymo(si) poreikius, išsivystymo lygį, tėvų lūkesčius. Sudaromos ugdymo(si) sąlygos vaikams, turintiems ypatingų poreikių (gabiems, turintiems specialiųjų poreikių, iš šeimų, priklausančių rizikos grupei). Esant dideliems specialiesiems poreikiams, ugdymas organizuojamas pagal individualią ugdymo programą.

Tęstinumo principas – glaudžiai bendradarbiaujant su šeima siekiame, kad vaikai sėkmingai pereitų nuo ugdymo(si) šeimoje ir ankstyvojo amžiaus grupėje prie ugdymo(si) ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus grupėse, atsižvelgiant į vaikų įgytą patirtį ir gebėjimus bei jo ugdymo(si) perspektyvą.

Konfidencialumo principas – garantuoja, kad apie vaikų pasiekimus ir jų vertinimą informacija nebus viešinama. Apie vaiko ugdymą(si) ir jo vystymą(si) tėvams ir su vaiku dirbantiems specialistams informacija teikiama individualiai.

Filosofija. Vaikas – tai bręstanti asmenybė, turinti savo individualius poreikius, trokšianti įvairios veiklos, kad pažintų aplinką ir kartu save. Vaiko ugdymas grindžiamas pagarba ir meile.

Misija – ugdymo įstaiga garantuoja ugdymo proceso kokybę 1–6 metų vaikams, ugdant gyvenimui būtinas kompetencijas, pripažįstanti individualų vaiko tobulėjimą, savo veiklą orientuojanti į vaiko poreikių ir idėjų tenkinimą.

Vizija – demokratiška, efektyviai valdoma, nuolat besimokanti organizacija, orientuota į vaiko gebėjimų aktyvią raišką.

III SKYRIUS UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas

Atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas padedančias vaikui tenkinti prigimtinis, kultūros, taip pat ir etninės, socialinius, pažintinius poreikius.

Uždaviniai

- Padėti atsiskleisti individualiems vaikų poreikiams ir gebėjimams, pritaikant ir įgyvendinant ugdymo(si) turinį.
- Saugoti ir stiprinti vaiko fizinę ir psichinę sveikatą, ugdyti sveikos ir saugios gyvensenos įgūdžius, tenkinti judėjimo poreikį.
- Priimti vaiką tokį, koks jis yra, gerbti ir palaikyti vaiko žaidimą, sudaryti sąlygas jo plėtotei, garantuojant vaiko saugumą, turiningą, džiugų ir kūrybišką ugdymą.
- Bendradarbiaujant su šeima, visuomene padėti vaikui suprasti jį supantį pasaulį įvairiais pasaulio pažinimo būdais, sudaryti sąlygas pačiam tyrinėti, atrasti.
- Ugdyti vaiko bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius bendraujant su bendraamžiais ir suaugusiais, skatinti laikytis bendravimo etikos, dorovinių elgesio normų, keistis pažintine informacija, padėti perimti įvairias komunikavimo priemones.
- Ugdyti vaiko kūrybiškumą, saviraiškos, gebėjimus, padėti vaikui suvokti meno kūrinų vertę, ugdyti pagarbą Lietuvių tautos tradiciniam menui, skatinti vaikus save išreikšti įvairiomis meno priemonėmis ir būdais.

IV SKYRIUS UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

Ugdymo tikslą ir uždavinius įgyvendinti padeda ugdymo turinys, metodai ir priemonės. **Ugdymo(si) turinys** - tai į vaiko kompetencijų (vertybinių nuostatų, gebėjimų, žinių ir patirties) ugdymą(si) orientuota tematika bei problematika, vaiko veiksenos bei veikla, jo pasaulio pažinimo ir saviraiškos būdai, ugdymo(si) medžiaga. Turinys turi aprėpti visų vaikui reikalingų kompetencijų (socialinės, komunikavimo, pažinimo, sveikatos saugojimo, meninės) ugdymą. Kiekviena kompetencija ugdoma orientuojantis į esminius gebėjimus, nuostatas ir vaiko patirtį. Kiekvieną kompetenciją sudaro pagrindinės ir integruojamos ugdymosi sritys. Kompetencijos ugdomos integraliai organizuotos ir spontaniškos vaiko veiklos metu grupėje, lauke, įstaigos renginiuose, išvykose, šeimoje.

Penkias ugdymo kryptis sudaro tam tikrų pagrindinių gebėjimų sričių ugdymas bei į visas sritis integruojamų gebėjimų ugdymas:

1. Socialinio ugdymo kryptis – save suvokiančio, oraus vaiko ugdymas.
2. Pažinimo ugdymo kryptis – smalsaus vaiko ugdymas.

3. Sveikatos ugdymo kryptis – sveiko vaiko ugdymas.
4. Meninio ugdymo kryptis – kuriančio vaiko ugdymas.
5. Komunikavimo kryptis – bendraujančio vaiko ugdymas.

Su vaikais dirbama pagal temas ir potemes, vaikai dalyvauja tose pačiose veiklose: ryto rate, kompleksinėje veikloje. Šventėse, išvykose ugdymo būdai vaikams taikomi atsižvelgiant į jų amžių. Atskirai yra dirbama su priešmokyklinio amžiaus vaikais pagal bendrąją priešmokyklinio ugdymo programą.

Ugdymo metodas – plati sąvoka, apimanti visą sistemą būdų, kurie padeda siekti ugdymo(si) tikslo ir uždavinių. Ugdymo metodai parenkami taip, kad atitiktų vaikų amžių ir galimybes, individualius ugdymo(si) poreikius. Ugdymo(si) veikloje naudojami ugdymo metodai:

- Pagrindinis ugdymo metodas – žaidimas. Žaidžiant ugdomi visi vaikų gebėjimai. Jis skatina vaikų pozityvias emocijas, padeda formuoti kalbiniamis įgūdžiams, natūraliai sukonzentruoja dėmesį į ugdomąją veiklą.
- Vaizdinis metodas – demonstravimas, stebėjimas – nukreiptas į vaizdinį formavimą apie vaikus supančią aplinką, jos reiškinius.
- Praktinis metodas – vaikų darbai, praktinė veikla, tyrinėjimai, stebėjimai, eksperimentavimai.
- Žodinis metodas – pokalbis, pasakojimas, aptarimas, diskusija – suteikia galimybę perduoti ar gauti informaciją, natūraliai bendrauti.
- Kūrybinis metodas – sudarantis sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas.
- Pažintinės – edukacinės ekskursijos, išvykos – padeda pažinti ir suprasti supančią aplinką.
- Sportinės veiklos metodai – estafetės, varžybos, komandiniai žaidimai, fiziniai pratimai.
- IKT taikymas – vaizdo medžiagos stebėjimas ir analizavimas multimedijos pagalba, kompiuteriniai žaidimai ir t. t.

Organizuojant ugdymo procesą taikomi aktyvūs netradiciniai ugdymo(si) metodai – viktorinos, konkursai – žinių patikrinimas su įvairiausiomis pertraukėlėmis; situacinis – spontaniškasis ugdymo metodas – ugdymui panaudojamas netikėtai susidariusios situacijos ir kt.

Siekiamybė, kad mokymo **priemonės**:

- tenkintų vaiko poreikį žaisti, bendrauti, judėti;
- skatintų norą puoselėti ir saugoti savo ir kitų sveikatą;
- skatintų vaiko savarankiškumą, saviraišką, kūrybingumą, meninių gebėjimų ugdymą(si).

Priemonių grupės.

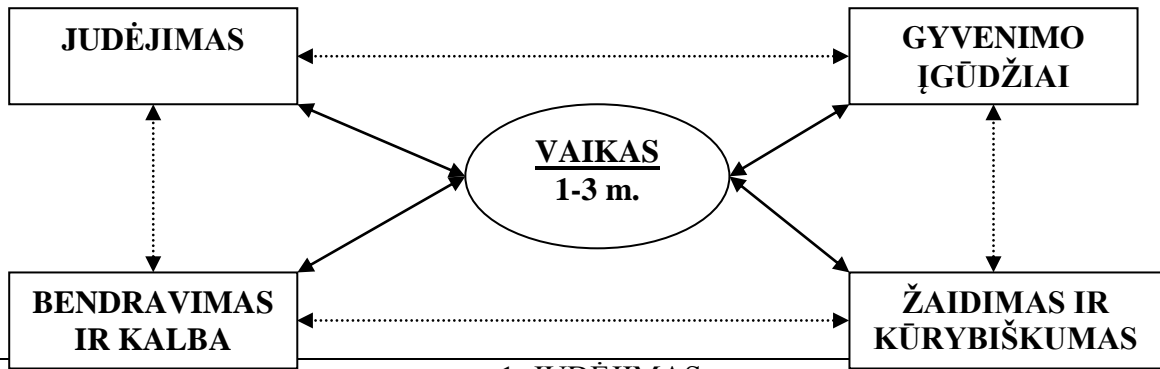
- Aplinkos kūrimas - pedagogai kartu su vaikais ir jų tėvais, bendruomenės, kuria jaukią, patogią, vaikų amžių ir poreikius atitinkančią bei įvairiapusį ugdymą skatinančią aplinką. Siekiama, kad aplinka skatintų vaiko poreikį judėti, veikti, pažinti, kurti jaukumą, būtų funkcionali.
- Mokymo priemonės (daiktai, žaislai, knygos, įvairios medžiagos ir kt.) – pedagogai siekia, kad mokymo priemonės atitiktų vaikų amžių, individualius esamus gebėjimus, žadintų norą pažinti, lavintų loginį mąstymą, aktyvų kūrybingumą, norą žaisti drauge.
- Pažintinės - edukacinės išvykos, renginiai, akcijos, popietės, tradicinės šventės – vaikų veikla, papildanti ugdymo turinį.

UGDYMO TURINYS ANKSTYVOJO AMŽIAUS VAIKAMS (1-3 METŲ).

Ankstyvojo amžiaus ypatumai. Psichinės ankstyvojo ikimokyklinio amžiaus vaiko savybės yra dar labai nepastovios, nesusiformavusios. Veikiant gyvenimo sąlygoms ir auklėjimui, pradeda formotis kai kurie įprasti elgesio su aplinkiniais žmonėmis būdai. Žymiai tobulėja aplinkinių daiktų suvokimas. Vaiko pažintiniai procesai darosi vis sudėtingesni, vystosi jo poreikiai ir jausmai. Ugdant

šio amžiaus vaiką, formuojasi teigiamas emocinis požiūris į bendraamžius, mokėjimas gyventi ir žaisti kartu, nesivaidijant ir netrukdam vienas kitam.

Ugdymo turinio centre – vaikas. Keturios ugdymo sritys susiję tarpusavyje integraliais ryšiais.

1. JUDEJIMAS			
Uždaviniai	Vaiko veiksenos	Saviraiškos būdai	Ugdymo aplinka ir priemonės
1. Sudaryti saugią sveiką augimo ir judėjimo aplinką. 2. Tenkinti mažo vaiko judėjimo poreikį, palaikyti ir skatinti jo fizinį aktyvumą. 3. Skatinti įvaldyti vis naujus judėjimo būdus, sudaryti sąlygas juos kartoti. 4. Puoselėti individualias vaiko fizines galias: judrumą, drąsumą, vikrumą.	<ul style="list-style-type: none"> - Judėjimas visoje grupės erdveje, nuolatinis vaiko aktyvinimas; - Viso kūno ir rankų bei riešo, atskirų pirštų raumenų lavinimas žaidžiant; - Sensorinių, motorinių įgūdžių tobulinimas, manipuliacijos įgūdžių lavinimas; - Vertikalus judėjimo bei pusiausvyros išlaikymo įgūdžių lavinimas; - Naujų judėjimo būdų įvaldymas; - Sudėtingų judesių eksperimentavimas, atradimas; - Pratinimas tvarkingai valgyti ir gerai sukramtyti maistą; - Stengimasis valgant šaukštą laikyti dešinėje rankoje ir nuo stalo atsistoti tik baigus valgyti; - Padedant suaugusiam bandyti atsiraitoti rankoves, plautis rankas ir veidą, netaškyti vandens, tinkamai naudotis muilu, veidą nusišluostyti ir pakabinti rankšluostį į vietą; - Savo judesių derinimas 	<ul style="list-style-type: none"> - Supimasis sūpuoklėmis; - Lapiojimas kopėtelėmis; - Nusileidimas nuo kalnelio; - Važinėjimas mašinomis, jų stumdymas, traukimas; - Pakabinamų žaislų siekimas, lietimas, baksnojimas, sūpavimas, tampymas, gaudymas ir kt.; - Įlipimas į dėžes ir išlipimas iš jų; - Landžiojimas, šokinėjimas, bėgiojimas; - Čiuožinėjimas kalneliais; - Kamuolio mėtymas į krepšinio krepšį, jų rinkimas, gaudymas, spardimas; - Įvairios formos daiktų dėliojimas į jiems skirtas tokio pat pavidalo įdubas ar vietas; - Savarankiškas judėjimas; - Žaidybinių judesių, tinkančių žaidimams atlikimas, katučių plojimas, trepsenimas 	Grupės aplinka, gretima draugų grupė, darželio lauko aikštelė. Priemonės: <ul style="list-style-type: none"> - Sūpuoklės (pakabinamos ir pastatomos ant grindų); - Tiračiai; - Įvairaus dydžio kamuoliai; - Kamuoliai šokinėjimui; - Kopėtelės; - Įvairaus dydžio dėžės; - Pakabinami žaislai ant gumų; - Pakabinamas ar pastatomas krepšys; - Tuneliai; - Didelės mašinos, vežimai, ratukiniai žaislai; - Neaukštos lipinys ir čiuožimo kalneliai; Sensoriniam ugdymui: kaišiukai, dėlionės, pakabinami žaislai.

	si kitų vaikų judesiais.	kojomis, ėjimas rateliu, rodymas „didelis“, „mažas“, „stiprus“, lingavimas į šalis.	
2. GYVENIMO ĮGŪDŽIAI			
Uždaviniai	Vaiko veiksenos	Saviraiškos būdai	Ugdymo aplinka ir priemonės
<p>1. Didinti vaiko pasitikėjimą savo galimybėmis ir savimi.</p> <p>2. Padėti įgyti daugiau savarankiškumo.</p> <p>3. Ugdyti drąsą eksperimentuoti, išmėginti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bandyti savarankiškai valgyti; - Bandyti pačiam praustis; - Bandyti apsiauti batus, apsivilkti; - Bandyti savarankiškai sagstyti sagas, varstyti batų raištelius; - Domėjimasis žaislais ir daiktais, mėgstamų žaislų savarankiškas pasirinkimas ir žaidimas su jais; - Pratinimasis padėti daiktą į vietą; - Čiauškėjimas, kabėjimas, klausinėjimas „Kas čia?“; - Bandytas ir pratinimasis laikytis nusistovėjusios tvarkos; - Žaidimai greta kitų savo amžiaus vaikų; - Bandytas savarankiškai tyrinėti grupės erdvę. 	<ul style="list-style-type: none"> - Suaugusiojo veiksmų mėgdžiojimas; - Veiksmai su natūraliais, tik vaiko ūgiui pritaikytais daiktais; - Žaidimai „Užsek sagą lėlytei“, „Aprenkime meškiuką pasivaikščiojimui“, „Suverk sagas“, „Apaukime batelius draugui“; - Tyrinėjimas, eksperimentavimas su daiktais. 	<p>Grupės aplinka, lauko aikštelė. Priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Batraiščiai, sagos, įvairių spalvų ir ilgių kaspinėliai; - Supamos lėlės; - Sezoniniai lėlių drabužėliai; - Rankšluosčiai, kempinėlės, muilas.
3. BENDRAVIMAS IR KALBA			
Uždaviniai	Vaiko veiksenos	Saviraiškos būdai	Ugdymo aplinka ir priemonės
<p>1. Skatinti vaiką reikšti vis įvairesnes emocijas bei jausmus ir atsakyti į kito jausmų raišką.</p> <p>2. Skatinti pirmuosius bandymus bendrauti su grupės draugais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Domėjimasis grupės aplinka ir jos tyrinėjimas; - Vaikų prierašumo žmonėms, draugams skatinimas; - Bendravimo su bendraamžiais ir suaugusiais įgūdžių įgijimas; - Emocijų ir jausmų raiškos skatinimas. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vardų žaidimai; - Žaidimai su veidrodžiu; - Manipuliavimas daiktais, žaislais; - Knygelių vartymas, iliustracijų komentavimas. 	<p>Grupės veiklos kampeliai, lauko aikštelė. Priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Namelis ar palapinė; - Minkštos pagalvės, čiužiniai; - Minkšti žaislai; - Supama kėdė ar fotelis.
4. ŽAIDIMAS IR KŪRYBIŠKUMAS			
Uždaviniai	Vaiko veiksenos	Saviraiškos būdai	Ugdymo aplinka ir priemonės
1. Palaikyti gyvą	- Veiksmai su	- Siužetiniai –	Grupės aplinka, dailės

<p>domėjimąsi viskuo, kas supa vaiką, sudarant galimybę tyrinėti, eksperimentuoti, atrasti.</p> <p>2. Skatinti vaiko iniciatyvą ir aktyvumą, drąsą rizikuoti, siekti, patirti sėkmę.</p> <p>3. Skatinti teigiamas emocijas;</p> <p>4. Paruošti kasdieniai vaiko veiklai estetišką ir natūralią ugdymo(si) aplinką;</p>	<p>didaktiniais žaislais išdėliojimas, surinkimas, ridenimas ir kt.;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Susipažinimas su piešimo, tapymo priemonėmis, medžiagomis; - Eksperimentavimas su įvairiomis medžiagomis; - Suvokimo apie daiktų spalvas, dydį įgijimas; - Eksperimentavimas su įvairiomis piešimo technikomis: tapymu, akvarele, piešimu guašu; - Vaidyba improvizuojant judesiais, mimika, balsu; - Žaidimai šalia vienas kito, mažomis grupelėmis su visais grupės vaikais; - Auklėtojos atliekamų dainų, lopšinių, vaidinimų, mylavimų, klausymasis ir bandimasis pamėgdžioti, dainuoti; - Vartymas knygelių išreiškiant savo emocijas, atkartojant gyvūnėlių judesius, „kalbą“. 	<p>vaidmeniniai žaidimai, dialoginė kalba, bendravimas ir bendradarbiavimas su suaugusiais ir bendraamžiais;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Įspūdžių, jausmų perteikimas kalbant, žaidžiant, atliekant tam tikrus vaidmenis; - Lėlių, pirštų, šešėlių teatro vaidinimai; - Piešimas, tapymas, štapavimas įvairia technika; - Manipuliavimas įvairiais žaislais, daiktais; - Vėrimas, movimas, įvairių bokštų, piramidžių statymas, konstravimas; - Eksperimentavimas su dailei, lipdymui skirtomis medžiagomis; - Daiktų rūšiavimas, grupavimas; - Dainavimas, improvizavimas, šokimas, grojimas muzikos instrumentais. 	<p>centras.</p> <p>Priemonės:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dažais skirti piešti pirštais; - Guašas; - Pieštukai; - Kreidelės; - Plastilinas; - Modelinas; - Molis; - Druskinė tešla; - Įvairaus dydžio teptukai; - Antspaudai; - Įvairios kaladėlės, piramidės, konstruktoriai, įvairūs žaislai; - Priemonės skirtos žaidimams su vandeniu ir smėliu; - Teatro lėlės, natūralaus dydžio teatro drabužiai, įvairios kepurės, kaukės; - Spalvoti kaspinėliai, įvairių ilgių ir pločio juostelės; - Siužetinių – vaidmeninių žaidimų (parduotuvės, šeimos ir pan.) atributika: indeliai, viryklės, maži baldeliai, įvairios karūnelės, skaros, lėlės, stalo teatras, pirštinių teatras ir kt. <p>Muzikos instrumentai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Būgneliai; - Barškučiai; - Švilpynės.
--	--	---	---

UGDYMO TURINYS IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKAMS (3-4 METŲ).

3-4 metų amžiaus ypatumai. Šio amžiaus vaiko mąstymas – simbolinis, intuityvus, mokslininkų pavadintas ikisąvokiniu. Vaikas iki ketverių metų vartoja žodžius ir naudoja vaizdinius tų daiktų, kurių jo regėjimo lauke gali ir nebūti kalbamuoju metu, pavadinimus. Šio amžiaus vaikas gali vaizduoti ir vardinti, tik dar neskiria realybės nuo fantazijos. Žaisdamas gali naudoti viską ir tas viskas gali tapti bet kuo, priklausomai, ką vaikas tuo metu sugalvojo. Žaislai tampa daiktų simboliais, kad vaikas galėtų atlikti reikalingus žaidimui veiksmus. Pasaulį vaikas supranta remdamasis savo paties požiūriu. Šiam amžiui būdingi mąstymo ypatumai: egocentrizmas, laipsniškumas, pasikeitimų nesupratimas. Turtingesnis darosi vaiko emocinis gyvenimas. Sudėtingesni ir įvairesni tampa jo santykiai su aplinkiniais žmonėmis.

1. KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA		
Ugdytinios vertybinės nuostatos, gebėjimai, patirtis	Vaiko veiksenos ir saviraiškos būdai	Ugdimosi priemonės ir aplinka
Suvokti kalbos, garsų, žodžių prasmę.	Klausytis sekamų pasakų, greitakalbių, mįslių, gamtos garsų pamėgdžijimo. Imituoti judesiais pasakų veikėjus. Kurti individualius ir kolektyvinius darbelius pagal kūrinių siužetus.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, darželio aikštelė, muzikos salė. Priemonės: Knygelės, enciklopedijos, įvairūs paveikslėliai, popierius, pieštukai, atvirukai, muzikos įrašai.
Gebėti klausytis, išklausti, išgirsti.	Išklausti ir stengtis suprasti šalia esančių vaikų ir suaugusiųjų kalbą, norus. Klausytis dainų, pasakų. Stebėti spektaklius, šventines programas.	
Bendrauti su suaugusiais ir bendraamžiais, išsakyti savo mintis, norus, suvokti, kad kalba padeda bendrauti.	Įvardyti savo veiksmus, atsakyti į klausimus, pačiam klausinėti, pasakoti naujienas. Žinoti ir pasakyti savo ir kitų vardus, sumanyti vardus žaislams. Žaisti kūrybinius – vaidmeninius žaidimus.	
2. SVEIKATOS SAUGOJIMO IR STIPRINIMO KOMPETENCIJA		
Priminus auklėtojai rūpintis savo sveikata.	Dūkti, nusiraminti, atsipalaiduoti. Aiškintis ir diskutuoti apie sveikatą, jos saugojimą. Domėtis žmonių panašumais ir skirtumais.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, muzikos salė, darželio aikštelė. Priemonės: Servetėlės, rankšluosčiai, dantų šepetėlis, pasta, higienos reikmenys, sportinis inventorių (lankai, kamuoliai, kėgliai, gimnastikos suoleliai, čiužiniai, pagalvėlės, kilimėliai).
Susipažinti su elementariomis higienos ir kultūros taisyklėmis.	Kalbėtis apie žmogaus kūno dalis, sveikatos saugojimą, dantų priežiūrą.	
Pažinti aplinkoje tykančius pavojus, prašyti pagalbos.	Globaloti mažesnius draugus, jiems padėti, drįsti kreiptis į suaugusius, prašyti pagalbos.	
Susipažinti su savo kūnu.	Tyrinėti ir įvardinti kūno dalis. Lyginti save dabar ir praeityje.	
Ugdyti suvokimas kaip užaugti sveikam.	Žiūrėti animaciją saugaus eismo tema. Stebėti saugų eismą gatvėje, kalbėtis, kaip reikia saugiai pereiti gatvę. Aiškintis, kaip reikia elgtis u aštriais daiktais.	
3. SOCIALINĖ KOMPETENCIJA		
Žinoti, kad reikia būti atsargiam su svetimais žmonėmis	Sužinoti apie įvairių žmonių blogus ir gerus ketinimus.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, veiklos erdvės, lauko aikštelė, muzikos salė. Priemonės: Pasakų knygutės, daiktai, žaislai.
Atkreipti dėmesį į kalbos grožį ir skambesį.	Atkreipti dėmesį, kad galime kalbėti lėtai, greitai, tyliai garsiai. Atkartoti draugo kalbėjimo ypatybes. Žaisti žaidimą „Meškiuk, pabusk“.	
Atpasakoti girdėtus įvykius, sekti pasakas, fantazuoti.	Vartoti vaizdingus žodžius kalbant, atpažinti tikrovę nuo fantazijos, kurti savitą, išgalvotą kalbą pasakų veikėjams.	

Pasitikėti savimi, vertinti save teigiamai, suvokti kas yra draugystė ir draugai.	Pasakoti apie savo mėgstamus daiktus, žaislus, žmones. Aiškintis sąvokas: „Tikras draugas“, „Draugystė“.	
Savarankiškai prižiūrėti savo daiktus. Susirasti priemonių būtiniausioms poreikiams tenkinti	Tyrinėti, stebėti, lyginti tvarką ir netvarką. Suvokti, ką pats vaikas sugeba atlikti be suaugusiojo pagalbos.	
4. PAŽINIMO KOMPETENCIJA		
Žinoti vardą, pavardę, metus.	Kiekvienam pabandyti pasakyti savo vardą, pavardę, amžių. Kalbėtis, kad vardą gali turėti ir gyvūnai, ir augalai.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, darželio virtuvė, lauko aikštelė. Priemonės: Raidžių ir skaičių trafaretai, lėlės, įvairūs buitiniai daiktai, knygelės, paveikslėliai, stalo žaidimai.
Suvokti pojūčius ir jausmus.	Pasakoti, ką matė, girdėjo, lietė. Jausti ir įvardinti šaltį, šilumą. Užusti, bandyti įvardinti kvapą, ragauti ir bandyti įvardinti skonį.	
Tyrinėti ir pažinti daiktinę aplinką ir reiškinius.	Įvardinti grupėje esančių daiktų skirtumus. Pasakoti, ką veikiame ryte, dieną, vakare. Bandyti suvokti, kad laikas matuojamas laikrodžiu.	
Stebėti ir tyrinėti augalus.	Pasakyti, ko reikia augalui, kad augtų, kaip juos prižiūrėti. Klausytis lietuvių liaudies pasakų. Stebėti ir prižiūrėti grupėje augančius augalus.	
Domėtis metų laikais.	Bandyti įvardinti metų laikus, jų požymius, skirtumus. Kalbėtis apie gyvūnų ir augalų prisitaikymą įvairiais metų laikais.	
5. MENINĖ KOMPETENCIJA		
Gebėti naudotis pieštukais, flomasteriais, vandeniniais dažais.	Piešti pieštukais, flomasteriais, kreidelėmis, kreida, vandeniniais dažais. Džiaugtis savo ir draugų darbais, leisti pasirinkti patinkančią piešimo priemonę, ugdyti norą susitvarkyti savo darbo vietą.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, muzikinė erdvė, muzikinė salė, darželio aikštelė. Priemonės: Vandeniniai dažai, teptukai, vaškinės kreidelės, flomasteriai, žirkklės, klijai, plastilinas, gamtinė medžiaga, muzikos instrumentai ir t.t.
Piešti įvairias figūras, bandyti atkartoti piešinį nuo pavyzdžio.	Stebėti, tyrinėti daiktus, gyvūnus, pastebėti panašumus ir skirtumus.	
Gebėti plėsti, bandyti kirpti, klijuoti.	Klijuoti pedagogų paruoštas formas, susipažinti su plėšytine aplikacija. Paprašyti auklėtojos pagalbos darant darbelį.	
Susipažinti su spalvomis. Bandyti įvardinti pagrindines spalvas.	Bandyti išvardinti spalvas, kurias jau žinome. Eksperimentuoti sumaišant dvi skirtingas spalvas.	
Dainuoti įvairias daineles, pritariant instrumentui, be instrumento, žaisti muzikinius žaidimus.	Tyrinėti ir aptarti savo balso galimybes dainuojant. Atlikti kvėpavimo pratimus. Tyrinėti, kurias kūno dalis galima judinti ritmiškai.	

Klausytis įvairių muzikos kūrinių. Išgirsti muzikinių garsų ritmus, bandyti juos atkartoti.	Bandyti įvardinti muzikos nuotaiką. Groti vaikiškais instrumentais. Pažinti gamtos garsų pasaulį.	
---	---	--

UGDYMO TURINYS IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKAMS (4-5 METŲ).

4-5 metų amžiaus ypatumai. Būdingiausias šio amžiaus vaiko veiklos bruožas – žaidimas. Šio amžiaus vaikai mėgsta konstruoti, žaisti vaidmeninius žaidimus. Vaiko jausmai darosi įvairesni, atsiranda sudėtingesni moraliniai jausmai. Tai susiję su elementarių moralinių vaizdinių apie tai, kas gera ir bloga, formavimusi. Darosi patvaresnis dėmesys, formuojasi valingo dėmesio užuomazgos. Vaizduotė įgyja tam tikro kryptingumo, valingumo bruožų, ji tampa kuriamojo pobūdžio: žaidimų, piešinių, savarankiškų pasakojimų siužetai darosi turtingesni ir įvairesni. Toliau vystosi kalba, tobulėja jos garsinė sudėtis, didėja žodžių atsarga, praktiškai įsisavinama gimtosios kalbos gramatinė sandara. Pradeda apibendrinti daiktus bei reiškinius pagal esmingesnius požymius, atsiedami juos nuo ne tokių esminių, antraeilių požymių, mąstymas pereina nuo akivaizdinio – veiksmingo prie akivaizdinio – veiksmingo. Intensyviai formuojasi valingi jausmai, pradeda paisyti instrukcijų. Šio amžiaus vaikas apvaldo ne tik išorinius veiksmus, bet ir pradeda vadovauti ir vidiniams, psichiniams procesams.

1. KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA		
Ugdytinos vertybinės nuostatos, gebėjimai, patirtis	Vaiko veiksenos ir saviraiškos būdai	Ugdymosi priemonės ir aplinka
Gebėti bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais, gerbti kitus ir tikėtis jų pagarbos, derinti savo nuomonę su suaugusiuoju, išklausti kito nuomonę ir išsakyti savo.	Kalbėtis su suaugusiais ir vaikais. Savarankiškai išbandyti tai, ką girdėjo ir mėgdžioti pokalbį su suaugusiais, klausytis skaitomo kūrinių, sekamos pasakos. Žaisti kūrybinius, vaidmeninius žaidimus.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, veiklos erdvės, lauko aikštelė, muzikos salė. Priemonės: Pasakų knygutės, kortelės su vaiko vardais, raidžių kortelės, įvairūs paveikslėliai, pasakos pagal paveikslėlius, enciklopedijos, muzikos įrašai.
Gebėti kopijuoti savo vardą, rasti savo vardo pirmą raidę.	Stengtis parašyti savo vardą, domėtis savo vardo raidėmis.	
Gebėti perteikti savo mintis, jausmus žodžiais, vienu, dviem sakiniais pasakoti, ką veikia ir kas jau buvo, pasakoti pagal paveikslėlį, girdėtą pasaką.	Vartyti knygutes ir jas komentuoti. Įvardyti savo veiksmus, atsakyti į klausimus, pasakoti naujienas. Diskutuoti apie savo pojūčius.	
Gebėti išmokyti mintinai keletą eilėraščių, inscenizuoti, pasakoti trumpus grožinės literatūros kūrinius, iliustracijas, pasakoti pagal paveikslėlį, girdėtą pasaką.	Klausytis sekamų pasakų, greitakalbių, mįslių, gamtos garsų pamėgdžiojimo, bandyti juos atkartoti. Imituoti judesiais pasakų veikėjus, kurti individualius ir kolektyvinius darbelius pagal kūrinių siužetus.	
2. SVEIKATOS SAUGOJIMO IR STIPRINIMO KOMPETENCIJA		
Gebėti pasitikėti savo jėgomis, pozityviai save vertinti, rūpinasi savo sveikata.	Aiškintis ir diskutuoti apie sveikatą, ką reikia daryti, kad būtume sveiki. Pasitikėti savo fizinėm galimybėm darant kūno kultūrą.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, lauko aikštelė, muzikos salė. Priemonės: Servetėlės, rankšluosčiai, dantų šepetėlis, pasta, higienos reikmenys, sportinis inventorių (lankai, kamuoliai, kėgliai,
Žinoti higienos ir kultūros taisykles.	Atlikti mankštelę kiekvieną rytą, plautis dantis, gebėti mandagiai	

	elgtis prie stalo, nepamiršti, kaip reikia taisyklingai laikyti stalo įrankius.	gimnastikos suoleliai, čiužiniai, pagalvėlės, kilimėliai).
Geba saugiai elgtis gatvėje, pereiti per gatvę.	Pakalbėti apie tai, kaip reikia elgtis išėjus už darželio ribų. Nueiti iki artimiausios pėsčiųjų perėjos ir pabandyti taisyklingai ją pereiti.	
Žinoti apie aplinkoje tykančius pavojus, mokėti paprašyti pagalbos.	Kalbėtis ir diskutuoti apie tykančius pavojus grupėje, namie, gatvėje. Aptarti, ką reikia daryti atsitikus nelaimėi.	
Susipažinti su savo kūnu.	Tyrinėti ir įvardinti savo kūno dalis. Lyginti save dabar ir praeityje, rasti mergaičių ir berniukų skirtumus.	
3. SOCIALINĖ KOMPETENCIJA		
Domėtis savo aplinka: lankoma grupė, namais.	Susipažinti su auklėtojomis, auklėtojos padėjėja, tyrinėti grupės aplinką, darželio lauko aplinką. Kalbėtis apie namus, tėvus, įvardinti šeimos giminystės ryšius.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, veiklos erdvės, lauko aikštelė, muzikos salė, namų aplinka. Priemonės: Pasakų knygutės, daiktai, žaislai, apranga, nuotraukos.
Gebėti pačiam apsirengti drabužius, susirišti batų raištelius.	Einant miegoti ir atsikėlus po pietų miego mokėti nusirengti ir apsirengti. Einant į lauką pačiam apsirengti.	
Gebėti pasakyti savo vardą, pavardę, adresą.	Mokėti aiškiai pasakyti savo vardą, pavardę ir tikslų adresą.	
Žinoti, kad reikia būti atsargiam su svetimais žmonėmis.	Kalbėtis apie žmonių blogus ir gerus ketinimus. Kalbėtis apie įvairias situacijas, diskutuoti kaip reikėtų pasielgti atsitikus nelaimėi.	
Pasitikėti savimi ir savo gebėjimais. Vertinti save teigiamai. Suvokti, kad yra draugystė, draugai.	Pasakoti apie savo mėgstamus daiktus, žaislus, žmones. Aiškintis ir diskutuoti, ką reiškia tikras draugas, draugystė.	
4. PAŽINIMO KOMPETENCIJA		
Gebėti eilės tvarka sudėlioti tris ar keturis didėjančius daiktus.	Dėlioti daiktus mažėjimo ir didėjimo tvarka, dėlioti įvairaus dydžio dėlionės	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, darželio virtuvė, lauko aikštelė. Priemonės: Raidžių ir skaičių trafaretai, lėlės, įvairūs buitiniai daiktai, knygelės, paveikslėliai, stalo žaidimai, mikroskopas, veliava, herbas.
Gebėti skaičiuoti ir suprasti, ką reiškia skaičiai. Atpažinti grafinį vardo vaizdą.	Skaičiuoti penkių ribose, aplinkoje esančius daiktus, matuoti, klasifikuoti, daiktus skirstyti į grupes.	
Tyrinėti, eksperimentuoti, kurti, pažinti daiktinę aplinką ir reiškinius. Lyginti daiktus tarpusavyje pagal spalvą, formą, dydį.	Atlikti įvairius eksperimentus, sukurti įvairius darbelius, gebėti įvardinti grupėje esančius daiktus, jų skirtumus. Apibūdinti spalvas, pavadinti formas, įvardinti dydį.	
Pastebėti ir požymiais įvardinti gamtos prisitaikymą prie metų laikų kaitos.	Suvokti metų laikų kaitą. Išvardinti metų laikų požymius, skirtumus. Apibūdinti gyvūnų ir augalų prisitaikymą įvairiais	

	metų laikais.	
Pažinti savo tautos simbolius.	Žinoti, kaip atrodo Lietuvos vėliava, herbas, pabandyti dainuoti himną. Dalyvauti darželio šventėse, kurios organizuojamos Lietuvos garbei.	
5. MENINĖ KOMPETENCIJA		
Gebėti naudotis įvairiomis piešimo priemonėmis.	Piešti pieštukais, flomasteriais, kreidelėmis, vandeniniais dažais, guašu, kreida ant asfalto. Žinoti, jog sumaišius dvi spalvas gauni trečią. Mokėti pasirinkti piešimo priemones.	Ugdomoji aplinka: Grupės aplinka, muzikinė erdvė, muzikinė salė, darželio aikštelė. Priemonės: Vandeniniai dažai, guašas, teptukai, vaškinės kreidelės, flomasteriai, žirkklės, klijai, plastilinas, gamtinė medžiaga, muzikos instrumentai ir t.t.
Bandyti plėšti, kirpti pagal kontūrą, tvarkingai klijuoti, kurti ornamentus.	Klijuoti savo pačių ar pedagogų paruoštas formas. Aplikavimą derinti su piešimu, tartis su draugais, pedagogu dėl darbelio atlikimo eigos.	
Pažinti pagrindines spalvas, atspalvius, gebėti jas pavadinti.	Išvardinti metų laikų spalvas. Bandyti, eksperimentuoti su spalvomis išgaunant jų atspalvius.	
Dainuoti įvairias daineles pritariant instrumentui, be instrumento. Žaisti muzikinius žaidimus, kurti ritminius motyvus trepsint, plojant, stuksenant.	Tyrinėti ir aptarti balso galimybes dainuojant. Bandyti aiškiai tarti garsus, teisingai kvėpuoti. Tyrinėti, kurias kūno dalis galima ritmiškai judinti.	
Klausytis įvairių muzikos kūrinių. Išgirsti muzikinių garsų ritmus, bandyti juos atkartoti įvairiomis priemonėmis.	Atpažinti girdėtus kūrinius, muzikos instrumentus, suvokti muzikos nuotaiką. Pritarti savo dainavimu, atpažinti gamtos garsų pasaulį, dalyvauti organizuojamuose darželio renginiuose, kuriuose pasiruošti muzikinę programą.	

V SKYRIUS PREVENCIJOS PROGRAMOS

Nuo 2007 m. švietimo įstaiga dalyvauja tarptautinėje Lietuvos – Danijos ankstyvosios prevencijos programoje „Zipio draugai“. „Zipio draugų“ programa 2008 metais įtraukta į Nacionalinę smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos vaikams programą. Ši ankstyvosios prevencijos programa skirta 5-6 m. vaikams. Programos tikslas – padėti vaikams iš(si)ugdyti socialinius bei emocinių sunkumų įveikimo gebėjimus, siekiant geresnės vaikų psichikos sveikatos ir emocinės gerovės. Programos įgyvendinimui pedagogai įgyja žinių dalyvaudami įvadinių ir metodinių konsultacinių seminarų metu, kuriuose patobulina savo profesines kompetencijas – socialinę, socioedukacinę, ugdytinių motyvavimo ir paramos jiems teikimo.

Organizuojant ikimokyklinį ugdymą taip pat vadovaujamosi „Ikimokyklinio amžiaus vaikų saugios gyvenamosios įgūdžių ugdymo programa“. Kasmet dalyvaujama Pagalbos tarnybos „Vaikų linija“ organizuojamose akcijose „Savaitė be patyčių“, Tolerancijos dienos renginiuose.

Atsižvelgiant į bendruomenės poreikius ir aktualijas, pedagogai ir visa bendruomenė stengiasi atkreipti dėmesį į smurto ir patyčių apraiškas, skatina draugiškus santykius tarp vaikų ir suaugusiųjų, kuria saugią ugdymo(si) aplinką, ugdo nuostatą, kad smurtas ir patyčios yra blogas reiškinys.

VI SKYRIUS UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Ugdymo pasiekimų vertinimas – tai nuolatinis informacijos rinkimas ir jos panaudojimas, nustatant vaikų daromą pažangą, koreguojant, tobulinant pedagogo darbo būdus ir metodus. Nuolatinis ir sistemingas vertinimas padeda auklėtojui išvelgti vaiko galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti ugdymą. Ugdymo pasiekimų vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais vaiko poreikiais, atitinka ugdymo(si) tikslus.

Ugdymo pasiekimų vertinimo tikslas – padėti vaikui sėkmingai ugdytis, bręsti kaip asmenybei, kaupti informaciją apie kiekvieno pasiekimus ir daromą pažangą, kad būtų galima koreguoti ugdymo procesą, priimti pagrįstus sprendimus, sudaryti sąlygas tėvams tapti lygiaverčiais vertinimo partneriais, be to, gauti grįžtamosios informacijos, kuri padėtų įvertinti auklėtojų bei švietimo įstaigos darbo sėkmę.

Vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimo uždaviniai – padėti auklėtojui išvelgti vaiko ugdymo(si) galimybes, pasiekimų lygmenį, nustatyti spragas ir problemas. Planuojant ugdymo procesą, pasirinkti tinkamiausią turinį, formas, būdus, metodus, individualizuoti ugdymą, suteikti tėvams informaciją apie vaiko ugdymą(si), stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų ir įstaigos, nustatyti švietimo įstaigos ugdymo kokybę.

Vertinimas bendradarbiaujant. Auklėtoja planuoja individualius susitikimus su tėvais jiems patogiu laiku ir aptaria vaiko pažangą, gebėjimus. Taip pat ji vykdo švietėjišką veiklą, išsiaiškina tėvų požiūrį į vaiko pasiekimų vertinimą.

Svarbiausi vaiko ugdymo pasiekimų vertinimo principai:

- Vertinimas grindžiamas šiuolaikine ugdymo ir ugdymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, vaiko poreikiais, individualiomis galiomis, gebėjimais.
- Vaiko pasiekimai ir pažanga stebimi ir fiksuojami pagal Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą, kuriame išdėstyta aštuoniolika vaiko ugdymosi pasiekimų sričių su esminėmis nuostatomis ir gebėjimais, kuriuos vaikas įgyja iki šešerių metų.
- Vertinant remiamasi gerai susiformavusiais gebėjimais ir siekiama ugdyti prasčiau susiformavusius gebėjimus.
- Vaiko pasiekimams keliami skirtingi reikalavimai (gabiems vaikams – aukštesni, menkesni gebėjimų – žemesni); pastarieji vaikai turi siekti būtino minimalaus lygio, o gabesni – daugiau.
- Vertinama individuali kiekvieno vaiko pažanga, jo dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniais.
- Remiamasi įvairiais vertinimo šaltiniais.
- Atsižvelgiama į augimo, ugdymo bei ugdymo(si) sąlygas šeimoje.

Vaiko ugdymosi pasiekimų sritis – tai vaiko ugdymuisi svarbi sritis, kurioje išskirta vertybinė nuostata ir esminis gebėjimas.

Vertybinė nuostata – tai ugdymo ir ugdymosi procese įgytas nusiteikimas, polinkis, požiūris, išreiškiantis vaiko santykį su savimi, su kitais, su aplinka.

Esminis gebėjimas – tai nuo gimimo iki šešerių metų kiekvienoje iš ugdymosi pasiekimų sričių įgytas svarbiausias vaiko gebėjimas ką nors daryti, veikti, elgtis, kurti.

Šešerių metų vaiko ugdymosi pasiekimų sąvadas, t.y. vertybinės nuostatos ir gebėjimai, kuriuos vaikas turėtų įgyti iki šešerių metų:

1. Kasdienio gyvenimo įgūdžiai

Vertybinė nuostata. Noriai ugdosi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius.

Esminis gebėjimas. Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.

2. Fizinis aktyvumas

Vertybinė nuostata. Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.

Esminis gebėjimas. Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių, rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.

3. Emocijų suvokimas ir raiška

Vertybinė nuostata. Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais.

Esminis gebėjimas. Atpažįsta bei įvardina savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).

4. Savireguliacija ir savikontrolė

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.

Esminis gebėjimas. Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaudrinęs geba nusiraminti.

5. Savivoka ir savigarba

Vertybinė nuostata. Save vertina teigiamai.

Esminis gebėjimas. Supranta savo asmens tapatumą („aš esu, buvau, būsiu“), pasako, kad yra berniukas / mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.

6. Santykiai su suaugusiaisiais

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais.

Esminis gebėjimas. Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais.

7. Santykiai su bendraamžiais

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais.

Esminis gebėjimas. Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalijasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.

8. Sakytinė kalba

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs išklaudyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba.

Esminis gebėjimas. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiaisiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreiškdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.

9. Rašytinė kalba

Vertybinė nuostata. Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.

Esminis gebėjimas. Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.

10. Aplinkos pažinimas

Vertybinė nuostata. Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.

Esminis gebėjimas. Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis.

11. Skaičiavimas ir matavimas

Vertybinė nuostata. Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas.

Esminis gebėjimas. Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdveje.

Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas.

12. Meninė raiška

Vertybinė nuostata. Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.

Esminis gebėjimas. Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, atirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.

13. Estetinis suvokimas

Vertybinių nuostata. Domisi, gėrįsi, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla.

Esminis gebėjimas. Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, įspūdžiais.

14. Iniciatyvumas ir atkaklumas

Vertybinių nuostata. Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais.

Esminis gebėjimas. Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.

15. Tyrinėjimas

Vertybinių nuostata. Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja.

Esminis gebėjimas. Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.

16. Problemų sprendimas

Vertybinių nuostata. Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniams iššūkiams bei sunkumams įveikti.

Esminis gebėjimas. Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.

17. Kūrybiškumas

Vertybinių nuostata. Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.

Esminis gebėjimas. Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.

18. Mokėjimas mokytis

Vertybinių nuostata. Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko.

Esminis gebėjimas. Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprenddamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.

Vaiko pasiekimai vertinami du kartus per metus: spalio mėn. ir balandžio mėn. Vaikų pasiekimus vertinti padeda įstaigos logopedė, meninio ugdymo pedagogė, tėvai.

Pasiekimai vertinami atsižvelgiant į vaikų amžių (Priedas Nr. 1, 2, 3).

Informacija apie vertinimą kaupiama ir analizuojama. Ji reikalinga ugdymo tęstinumui įstaigoje ir šeimoje garantuoti, vaiko raidai prognozuoti bei vystimosi netolygumams šalinti.

Naudojami vertinimo metodai: vaiko stebėjimas, pokalbiai su vaiku natūralioje kasdieninėje veikloje, vaiko veiklos, kalbos, bendravimo įgūdžių ir kūrybos analizė, atskiros ugdymo srities tyrimai, klausimynai (anketos) tėvams.

VII SKYRIUS

NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Andriekienė R. M., Ruzgienė A. Ankstyvosios vaikystės pedagogika. Klaipėda, 2001.
2. Dodge D.T., Colker L.J., Heroman C. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. Vilnius, 2007.
3. Dodge D.T., Rudick S., Berke K. Ankstyvojo amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. Vilnius, 2006.
4. Grinevičienė N. Vaikų žaidimai darželyje ir namie. Kaunas, 2006.
5. Ivanovas P. Vaikų žaidimai. Šiauliai, 2000.
6. Jonaitienė I. Noriu augti sveikas. Vilnius, 2005.

7. Juodaitytė A. Socializacija ir ugdymas vaikystėje. Vilnius, 2002.
8. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Vilnius, 2015.
9. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Vilnius, 2014.
10. Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašas.
11. Metodinės rekomendacijos Ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius, 2006.
12. Monkevičienė O. (Sud.). Ankstyvojo ugdymo vadovas. Vilnius, 2001.
13. Monkevičienė O., Tarasonienė O. (Sud.). Vėrinėlio metai. Idėjos vaikų saviraiškai ir kūrybai. Ruduo. Vilnius, 1995.
14. Monkevičienė O., Tarasonienė O. (Sud.). Vėrinėlio metai. Idėjos vaikų saviraiškai ir kūrybai. Žiema. Vilnius, 1997.
15. Monkevičienė O., Tarasonienė O. (Sud.). Vėrinėlio metai. Idėjos vaikų saviraiškai ir kūrybai. Pavasaris. Vilnius, 1999.
16. Nekrošius J. Gero elgesio abėcėlė. Vilnius, 2006.
17. Saviščevičienė S., Vaitkevičius J. V. Vaiko sveikata ir saugumas. Šiauliai, 2000.
18. Senovinis kalendorius mažiesiems. Ruduo. Žiema. Pavasaris. Vasara. Panevėžys, 2002.
19. Skirmantienė A. Žaliuok, Tėviškėle. Ekologinis – aplinkosauginis ugdymas darželyje. Šiauliai, 2003.
20. Songailienė V. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema. //Žvirblių takas, 2007, Nr. 2, p. 18.
21. Tamošiūnienė A. Kalendorinės šventės. Klaipėda, 2000.
22. Vaikų darželių programa Vėrinėlis. Vilnius, 1993.
23. Vaiko teisių konvencija.
24. Vingras A. Pirmieji penkeri gyvenimo metai. Vilnius, 2010.
25. Žukauskienė R. Raidos psichologija. Vilnius, 1996.

SUDERINTA

Vilkaviškio r. Alvito
pagrindinės mokyklos
Mokyklos tarybos posėdžio
2017 m. spalio 30 d. protokoliniu nutarimu
(protokolo Nr. MT-4)

1–3 METŲ VAIKŲ UGDYMO(SI) PASIEKIMŲ APRAŠO PAVYZDYS

Vaiko vardas: _____ Amžius: _____

Pateikiami vaikų iki trejų metų pasiekimų požymiai įvairiose raidos srityse. Tai tam tikri orientyrai, nurodantys bendruosius vaiko raidos dėsningumus. Kai kurių 2 metų vaikų kalba jau pakankamai aiški, bet tuo pat metu jų silpnesni judėjimo įgūdžiai, nei kitų to paties amžiaus vaikų. Todėl vertinimas atliekamas atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualią raidą.

SAVARANKIŠKUMO ĮGŪDŽIAI:

Ar vaikas

- Pats savarankiškai pavalgo _____
- Pats bando praustis, prašosi ant puoduko _____
- Mėgina apsiauti batukus, apsivilkti _____
- Pats bando susisegti sagas, varstyti batų raištelius _____
- Gerai savarankiškai juda, prieina prie daiktų ir žaislų, juos paima ir žaidžia _____
- Daug šneka, klausinėja: „Kas čia?“, reiškia norus, ketinimus _____
- Bando laikytis nusistovėjusios tvarkos _____
- Siekia emocinės nepriklausomybės nuo suaugusiojo. Sako „ne“ _____
- Žaidžia pats vienas _____
- Bando žaisti ar žaidžia greta kitų vaikų ar su kitais _____

SOCIALINIAI IR EMOCINIAI GEBĖJIMAI

Ar vaikas

- Tvirtina: „Aš pats“. Pradedą skirti mano-tavo _____
- Bando įvardyti savo jausmus: man skauda, pykstu _____
- Bando atpažinti, ką jaučia kiti (paguodžia) _____
- Išreiškdamas savo nuotaiką, papildo ją gestais, veido mimika _____
- Pasisako kai ką nors padarė ar nuveikė _____
- Bando mėgdžioti suaugusiuosius vaidmeninių, simbolinių žaidimų metu _____
- Kviečia žaisti kartu kitą ar kelis vaikus _____

PAŽINIMO GEBĖJIMAI

Ar vaikas

- Bando atrasti priežasties ir pasekmės ryšius _____
- Bando grupuoti (grupuoja) daiktus pagal tam tikrus požymius: formą, spalvą, dydį _____
- Suvokia daiktų seką – nuo didžiausio iki mažiausio _____
- Pradedą naudoti įrankius žaidimuose: kastuvėlį, kibirėlį, puodelį ir kt. _____
- Pradedą suvokti ryšius tarp tam tikros rūšies daiktų ir formos (sukočioja iš molio rutuliuką – obuolys) _____

KALBOS IR BENDRAVIMO GEBĖJIMAI

Ar vaikas

- Sako du žodžius iš eilės (nebūtinai taisyklingus) _____
- Pradedą kalbėti 3 ir daugiau žodžių sakiniiais _____
- Atkartoja išgirstus naujus žodžius _____

- Atsakinėja į klausimus, klausia: „Kodėl?, Kada?, Ką?, Kaip?, Kas?“ _____
- Vartoja esamą, būsimąjį ir būtajį laikus _____
- Vartoja kai kuriuos įvardžius, pvz., jis, aš, tu, mano _____
- Žaisdamas kalba pats su savimi (autonominė kalba) _____
- Vartoja k. k. funkcinis žodelius iš, į, prie, pas, su _____
- Vartoja ir kuria naujus žodžius _____

JUDĖJIMO GEBĖJIMAI

Ar vaikas

- Pastovi suglaudęs kojas ir užsimerkęs _____
- Gerai vaikšto, apeina kliūtis, eidamas neša žaislą _____
- Eidamas bando įveikti kliūtis (perlpti, įlipti, išlįsti, pralįsti...) _____
- Geba žaisti pritūpęs _____
- Užlipa ir nulipa pristatomu ar pakaitiniu žingsniu laipteliais _____
- Spiria kamuolį viena koja, pagauna abiem rankom kamuolį _____
- Geba keisti ėjimo kryptį, sustoti po signalo _____

ŽAIDYBINIAI GEBĖJIMAI

Ar vaikas

- Domisi žaislais, noriai juos tyrinėja, žaidžia _____
- Pasireiškia simbolinis žaidimas (daiktai-simboliai) _____
- Bando apsimetinėti „lyg tai“, mėgdžioja suaugusiuosius, gyvenimiškas situacijas _____
- Pradedą žaisti vaidmeninius žaidimus, pasirenka vaidmenį _____
- Žaisdamas atranda naujų žaidimo būdų _____
- Žaidimo metu išreiškia įvairias emocijas _____

KŪRYBIŠKUMO GEBĖJIMAI

Ar vaikas

- Bando atrasti savitus žaidimų kelius _____
- Mėgdžioja aplinkoje išgirstus garsus _____
- Eksperimentuoja su dailės priemonėmis, mėgina kurti naujas formas _____
- Drąsiai keičia žaidimo pobūdį _____
- Bando atkurti melodijas balsu, ritmingais judesiais _____
- „Improvizuoja“ grodamas instrumentu _____

PASTABA: Stebint vaiko raidą siūloma prie pateiktų požymių įrašyti reikiamus komentarus, pavyzdžiui, paprastai tai daro kasdien, keletą kartų, retai, nemėgsta to daryti, bando...

3-4 METŲ VAIKŲ UGDYMO(SI) PASIEKIMŲ APRAŠO PAVYZDYS

(vaiko vardas, pavardė, amžius)

Tam tikru periodiškumu stebima vaiko raida ir pažymima tam tikru simboliu, pavyzdžiui, * ar kitokiu prie atitinkamos skilties pagal vaiko pasiektus gebėjimus: **pirmoji skiltis – pasiekti gebėjimai; antroji – gebėjimai dar formuojasi; trečioji – reikia pagalbos.**

<i>Vaiko ugdymo(si) sritys/ požymiai</i>	<i>Pasiekti gebėjimai</i>	<i>Gebėjimai dar formuojasi</i>	<i>Reikia pagalbos</i>	<i>Komentarai/rekomendacijos</i>
<i>Pažinimo raida</i>				
Geba sutelkti dėmesį atlikdamas mėgstamą veiklą				
Domisi aplinka, tyrinėja				
Įvairiai eksperimentuoja su daiktais, aiškinasi jų savybes				
Geba manipuliuoti daiktais ir jų grupėmis				
<i>Kalba ir raštingumas</i>				
Kalba sakiniais, sudarytais iš 3–4 žodžių				
Kalba prijungiamaisiais sakiniais				
Klausinėja: kam? kada? kodėl?				
Įvardija objektą, veiksmą, reiškinių				
Geba papasakoti rišlų kelių sakinių tekstą pagal pateiktus klausimus				
<i>Fizinė raida</i>				
Geba keisti judesių tempą pagal žodį, muziką, kitą signalą				
Geba užlipti ir nulipti nuo kėdės, suolo				
Mėto ir gauda kamuolį				
Geba peržengti neaukštas kliūtis				
Laikosi higienos įgūdžių (plaunasi rankas prieš valgi)				
Stengiasi savarankiškai apsirengti				

<i>Socialinė raida</i>				
Kalba, bendrauja su suaugusiais ir vaikais				
Pradedą žaisti įvairius žaidimus drauge su bendraamžiais				
Geba dalytis				
Pratinasi pasitikėti savo gebėjimais				
Pratinasi atpažinti ir įvardyti savo jausmus				
<i>Meninis suvokimas ir raiška</i>				
Geba pasitelkti vaizduotę kurdamas, muzikuodamas				
Savitai vaizduoja žmones, gyvūnus, augalus, kt.				
Noriai klauso, atlieka, dalyvauja muzikinėje veikloje				
Geba pasirinkti meno raiškos priemones				
Originaliai vaizduoja aplinkoje esančius daiktus, reiškinius				

Tėvų komentaras:

.....

4-5 METŲ VAIKŲ UGDYMO(SI) PASIEKIMŲ APRAŠO PAVYZDYS

(vaiko vardas, pavardė, amžius)

Tam tikru periodiškumu stebima vaiko raida ir pažymima tam tikru simboliu, pavyzdžiui, * ar kitokiu prie atitinkamos skilties pagal vaiko pasiektus gebėjimus: **pirmoji skiltis – pasiekti gebėjimai; antroji – gebėjimai dar formuojasi; trečioji – reikia pagalbos.**

<i>Vaiko ugdymo(si) sritys / požymiai</i>	<i>Pasiekti gebėjimai</i>	<i>Gebėjimai dar formuojasi</i>	<i>Reikia pagalbos</i>	<i>Komentarai/rekomendacijos</i>
<i>Pažinimo raida</i>				
Geba sutelkti dėmesį atlikdamas tam tikrą veiklą				
Domisi aplinka, tyrinėja, eksperimentuoja				
Geba apibūdinti įvairių daiktų atskirus požymius				
Geba palyginti daiktus (pagal aukštį, dydį, kt.)				
Žino daiktų paskirtį ir geba įvairiai juos panaudoti savo veikloje				
Pagal turimą patirtį nustato reiškinių priežastingumą				
<i>Kalba ir raštingumas</i>				
Geba papasakoti apie save, šeimos narius				
Kalba sakiniais				
Įvardija objektą, veiksmą, reiškinį				
Įvardija tai, ką geba atlikti				
Supranta žodžių prasmę				
Geba papasakoti pasakojimą, istoriją				
<i>Fizinė raida</i>				
Geba greitai ir tolygiai bėgti, lengvai sustoti				
Geba šokti į tolį išibėgėjus				

Geba šokinėti ant vienos kojos				
Kontroliuoja savo veiksmus				
Geba išlaikyti pusiausvyrą stovėdamas ant vienos kojos				
Pakankamai išlavėjusi smulkioji motorika (geba užsisiegti užtrauktuką, sagas, kt.)				
Laikosi higienos įgūdžių				
Socialinė raida				
Geba valdyti savo emocijas, įvardija savo jausmus				
Geba įsijausti į kito būseną (užjausti, džiaugtis, kt.)				
Gali priimti sprendimus, spręsti problemas				
Geba bendrauti, drauge veikti su bendraamžiais				
Geba dalytis				
Dažnai rodo iniciatyvą, pasitiki savimi				
Meninis suvokimas ir raiška				
Geba pasitelkti vaizduotę kurdamas, muzikuodamas				
Vaizduoja žmones, gyvūnus, augalus, kt.				
Noriai klauso, atlieka, dalyvauja muzikinėje veikloje				
Geba pasirinkti meno raiškos priemones				
Originaliai vaizduoja aplinkoje esančius daiktus, reiškinius				
Geba pabaigti pradėtą darbą				

Tėvų komentaras:

.....
.....